

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Даниела Добрева Пастармаджиева;*
Пловдивски университет „Паусий Хилендарски“;
3.3. Политически науки (Избори и избирателни системи)

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.11.02 Политология (Външна политика и международни отношения) в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Бианка Валериева Тошева-Пешева*
Тема на дисертационния труд: *„УПРАВЛЕНИЕТО НА
ЕВРОПЕЙСКОТО ВЪЗДУШНО ПРОСТРАНСТВО И
ТРАНСФОРМАЦИЯТА НА СУВЕРЕНИТЕТА В КОНТЕКСТА
НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОТНОШЕНИЯ“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 267/02.02.2024 г. На Зам.-ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра/факултет* на УНСС по *научна специалност* съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 941/20.04.2015 г. Обучението е осъществено в *задочна* форма през периода 2015-2022 г. Докторантката е изпълнила задълженията си по индивидуалния план и е отчислена с право на защита през 2022 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на докторант Бианка Тошева-Пешева **„Управлението на европейското въздушно пространство и трансформацията на суверенитета в контекста на международните отношения“** е в общ обем от 199 страници, от които 179 – основен текст. В структурно отношение текстът е обособен в увод, три глави и заключение. В началото на изследването са обособени отделни секции с

фигури, таблици и използвани съкращения. След заключението е представен списък с използваната литература. Последната включва 95 източника на български и английски език.

Темата на дисертационния труд е фокусирана върху специфичен и малко изследван аспект на темата за суверенитета на държавите, а именно управлението на въздушното им пространство. В допълнение на аргументацията, приведена от докторанта, считам, че темата за политиките за управление на въздушното пространство в ЕС има отношение и към усложнената среда за сигурност поради конфликта в Украйна.

Докторант Тошева-Пешева ясно и коректно е формулирала целта на своето изследване, като заложените задачи кореспондират с поставената цел и съответно обезпечават реализирането ѝ. Дефинирането на обекта и предмета на изследване показва, че дисертантът умее да разграничава двата реквизита на научното изследване, което е предпоставка за качествено и фокусирано реализиране на научното изследване. Става ясна и отправната точка на изследването, а именно основната тези, поставена от Бианка Тошева-Пешева.

Литературният обзор показва, че в използваната научна литература са проучени и анализирани основни концепции и понятия от проблематиката на политическите науки, международното право, свързано с въздушното пространство, както и с Европейския съюз. Литературата включва както основополагащи теоретични източници, така и актуални изследвания от последните пет години.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Считам, че поставената цел е постигната, като са изпълнени поставените задачи. Методологията е относима към поставената цел и е приложена коректно в съответствие с академичните стандарти. Резултатите могат да бъдат приети за валидни именно поради постигането им посредством релевантна научна методология. Те са значими поради новостта на изследвания обект в българската политическа наука, идентифицирането на релации, касаещи отдаването на суверенитет, произтичащо от управлението на въздушното пространство на ЕС.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Бианка Тошева-Пешева коректно е извела приносите на дисертационния труд в две посоки – новост и надграждане. Действително обектът на изследване е нов за българската наука, като въздушното пространство традиционно е фокус на изследвания от сферата на сигурността. В нейния труд се представя пресечната точка между суверенитета като политологична концепция и управлението на въздушното пространство. Коректно докторант Тошева-Пешева е

предложила и някои нови модели и „правила за управление на хаоса в международните отношения“, които обаче следва да бъдат апробирани. Като най-съществен принос я за идентифицирането на „четири основни фактора, повлияващи поведението и склонността на държавите за отдаване на суверенитет в ЕС“.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените от Бианка Тошева-Пешева публикации са пряко свързани с темата на дисертационния труд и представят различни подходи към изследването. Те напълно удовлетворяват изискванията за успешно завършване на докторската програма.

6. Оценка на автореферата

В автореферата в систематизиран вид е представено съдържанието и всички аспекти на осъщественото научно изследване и дава възможност на читателя да придобие цялостна представа за дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Изследването, реализирано в дисертационния труд на Бианка Тошева-Пешева представлява завършен научно-изследователски труд, на основата на който може да ѝ бъде присъдена ОНС „доктор“. Бих препоръчала малко повече прецизност при формулиране на основните параметри на изследването като цел, обект, предмет, теза, методи и т.н. Например, по-коректно е целта да бъде „Установяване на ...“, а не „Изследване на ...“, тъй като на практика изследването се явява инструментът, чрез който постигаме целта. Посочената бележка не намалява оценка ми за качествата на дисертационния труд.

8. Заключение

Като се вземат предвид в цялост качествата на дисертационен труд и научно-практическите приноси към предложената и професионално разработена тематика, **изказвам своето положително становище и предлагам на уважаемото научното жури да присъди на Бианка Валериева Тошева-Пешева образователната и научна степен „доктор“** по професионално направление „3.3. Политически науки“, докторска програма, Научна специалност: Политология (Външна политика и международни отношения).

2 февруари 2024 г.
гр. София

Подпис:
Доц. д-р Даниела Пастармаджиева